

Rezultatele studiului național în școli privind consumul de tutun, alcool și droguri (ESPAD 2011)

CONSUMUL DE TUTUN

La nivelul anului 2011, prevalența consumului de tutun până la vârsta de 16 ani a fost de 52% înregistrându-se o scădere față de anii anteriori, după cum urmează: anul 2007 (54%), anul 2003 (64%) și anul 1999 (57%). Media înregistrată pentru toate țările participante în studiul ESPAD 2011 a fost de 54%.

Consumul de țigări în ultimele 30 de zile a înregistrat o fluctuație ascendentă în 2011, față de 2007 (**29%** versus 25%), oarecum similară cu fluctuația înregistrată în 2003 față de 1999 (28% versus 24%), media țărilor ESPAD fiind de 28%.

CONSUMUL DE ALCOOL

Proporția adolescenților de 16 ani care au consumat de-a lungul vieții vreo băutură alcoolică a fost de aproximativ 79%, în scădere față de 2007 (81%), 2003 (88%) și 1999 (85%) și sub media ESPAD care este de 87%.

În anul 2011, prevalența consumului de alcool din ultimele 12 luni cu valoarea de 72%, se află în scădere față de 74% în 2007, 79-80% în 1999 și 2003, media țărilor ESPAD fiind 79%.

Consumul vreunei băuturi alcoolice în ultimele 30 de zile a scăzut în 2011 la 49%, față de 52% în 2007 și 55% în 1999 și 2003, situându-se sub media europeană de 57%.

Starea de ebrietate a fost experimentată de 33% dintre elevii de 16 ani, față de 35% în 2007, 52% în 2003 și 43% în 1999. Media țărilor ESPAD a fost de 47%.

Proporția celor care au declarat că în ultimele 30 de zile au consumat cel puțin o dată minimum 5 băuturi la o ocazie a fost de 36% în 2011, în creștere ușoară față de 2007 (33%) și în creștere mai pronunțată față de 2003 și 1999 (24 și respectiv 27%). Valoarea se află cu 3 procente sub media europeană de 39%.

Proporția celor care au raportat că au consumat mai mult de 5 băuturi la o ocazie, de peste 3 ori în ultimele 30 de zile, a fost de 10% în 2011, în creștere față de 2007 (8%) dar în scădere ușoară față de 1999 și 2003 când a fost 11%. Valoarea națională se situează sub cea europeană (14%).

CONSUMUL DE MEDICAMENTE (TRANCHILIZANTE, SEDATIVE)

Prevalența consumului de tranchilizante sau sedative la recomandarea medicului până la vârsta de 16 a fost de 4%, în scădere față de anul 2007 (5%), 2003 (11%) și anul 1999 (10%). Media țărilor ESPAD a fost de 8%.

Au consumat până la 16 ani tranchilizante sau sedative, fără prescripție medicală, 3% dintre elevi față de 4% în 2007, 6% în 2003 și 5% în 1999, media pentru toate țările din studiu fiind de 6%.

Consumul de alcool combinat cu pastile se întâlnește, în anul 2011, la 3% dintre elevi, în scădere ușoară față de 2007 (4%) și la aproximativ același nivel față de 2003 (3%) și 1999 (4%), media ESPAD fiind de 5%.

CONSUMUL DE DROGURI ILICITE

A. CONSUM EXPERIMENTAL (DE-A LUNGUL VIEȚII)

a) Orice tip de drog ilicit (canabis, amfetamine, cocaină, crack, ecstasy, LSD sau alte halucinogene, heroină și GHB)

Consumul de droguri ilicite de-a lungul vieții în rândul adolescenților de 16 ani din România este de 10%, situându-se cu 8 procente sub media europeană înregistrată, de 18%. Comparativ cu studiul anterior, la nivel național, se remarcă o dublare a prevalenței consumului de droguri ilicite de-a lungul vieții – 10% în 2011, față de 5% în 2007.

b) Canabis

Consumul de canabis/hașiș de-a lungul vieții este de 7%, în creștere față anul 2007 (4%), 2003 (aprox. 3%) și anul 1999 (1%), fiind însă sub media calculată pentru țările participante de 17%.

c) Substanțe inhalante

Consumul de substanțe inhalante până la vârsta de 16 ani în 2011 este de 7%, în creștere față de anul 2007 (4%), 2003 (2%) și anul 1999 (1%), situându-se sub media țărilor participante la studiu care este de 9%.

d) Amfetamine, ecstasy, crack, ciuperci halucinogene

Cu un procent sub media europeană, se situează prevalența consumului de-a lungul vieții de amfetamine (2% față de 3% la nivel european), de ecstasy (2% față de 3% la nivel european), crack (1% față de 2% la nivel european) și ciuperci halucinogene (1% față de 2% la nivel european).

Față de anul 2007, consumul estimat de amfetamină pe durata vieții s-a triplat (3% față de 1%) în timp ce consumul de ecstasy se dublează (2% față de 1%).

e) Cocaină, LSD, heroină, GHB, alte droguri injectabile

La același nivel cu media europeană se situează prevalența consumului de-a lungul vieții de cocaină (2%), LSD (2%), heroină (1%), GHB (1%) și droguri injectabile (1%). Față de anul 2007, consumul pe durata vieții de LSD sau alte halucinogene se dublează (2% față de 1%).

B. CONSUM RECENT (ÎN ULTIMELE 12 LUNI)

a) Canabis

- La nivel național, prevalența consumului de canabis/ hașiș în ultimul an este de 6%, situându-se cu 7 procente sub media europeană de 13%. Comparativ cu studiul anterior, se remarcă însă triplarea proporției de adolescenți care declară consum de canabis în ultimele 12 luni, de la 2% în 2007 la 6% în 2011.

b) Substanțe inhalante

- consum de inhalante în ultimele 12 luni au declarat 4% dintre adolescenți (ceea ce reprezintă o dublare a proporției din 2007, când s-a înregistrat o prevalență de 2% a consumului de inhalante), dar prevalența consumului recent de inhalante se situează cu un procent sub media europeană, de 5%.

c) Ecstasy

- 1% dintre adolescenți au declarat consum de ecstasy în ultimul an, față de 2% media europeană. Comparativ cu anul 2007, când s-a înregistrat o prevalență de circa 0,6% se constată o creștere nesemnificativă a acestui tip de consum.

C. CONSUM ACTUAL (ÎN ULTIMELE 30 DE ZILE)

- În anul 2011, se constată o dublare a prevalenței consumului în ultima lună pentru trei din cele 4 tipuri de droguri analizate sub aspectul consumului actual, și anume: pentru canabis/hașiș (2% față de 1% în anul 2007, în timp ce media țărilor ESPAD este 7%), pentru inhalante (2% față de 1% în anul 2007, în timp ce media țărilor ESPAD este 2%) și pentru ecstasy (1% față de 0,5% în anul 2007, în timp ce media țărilor ESPAD este 2%).
- Prevalența consumului actual de canabis/hașiș se dublează în rândul populației masculine (de la 1% în 2007, la 2% în 2011), în timp ce în rândul fetelor crește de 10 ori proporția celor care au declarat consum actual de canabis/hașiș (de la 0,2% în 2007, la 2% în 2011).

CONSUMUL DE SUBSTANȚE NOI CU PROPRIETĂȚI PSIHOACTIVE - SNPP („ETNOBOTANICE”)

Consecutiv apariției și intensificării consumului de SNPP în România, a fost inclusă în cadrul studiului național ESPAD 2011, o secțiune dedicată consumului de astfel de substanțe care să permită conturarea unei imagini mai clare asupra răspândirii și caracteristicilor consumului de SNPP în rândul elevilor de 16 ani.

- 5,3% dintre respondenți au declarat consum de SNPP până la vârsta actuală. Totodată, din răspunsurile oferite de elevii chestionați reiese că cel mai puternic motiv care determină experimentarea de SNPP este curiozitatea, urmată de intenția de a-și modifica dipozitia/starea, respectiv de dorința de a uita de probleme.
- 4,2% dintre respondenți au declarat consum de SNPP în ultimele 12 luni. Se remarcă o diferență foarte mică între consumul de-a lungul vieții și cel recent (1,1 procente).
- Prevalența consumului de SNPP în ultimele 30 zile este de 1,9%, valoare care se situează la o diferență de 0,1 puncte procentuale față de consumul actual de canabis/hașiș și a celui de inhalante, ambele în valoare de 2%.
- Denumirile comerciale de SNPP menționate cel mai frecvent de către respondenți sunt: DIESEL, BONZAI, CATANA și MAGIC, primele trei substanțe aparținând categoriei canabinoizi sintetici, iar ultima substanță aparținând categoriei catinone.
- 13,6% dintre respondenții care au declarat debutul consumului de droguri la vârsta de 13 ani sau mai devreme au debutat în consumul de droguri cu SNPP.
- În privința percepției asupra disponibilității drogurilor pe piață, SNPP înregistrează cea mai mare disponibilitate pe piață: 46,8% dintre respondenți apreciază ca fiind facil accesul la SNPP din magazinele de profil, în timp ce 56,4% dintre elevii chestionați consideră că este ușor să achiziționeze aceste substanțe prin accesarea magazinelor online, existente pe INTERNET
- 32,8% dintre respondenți au afirmat că au prieteni consumatori de SNPP iar 2,9% că au frați/surori consumatori/oare de SNPP. Prezența consumului de astfel de substanțe în cercul de prieteni și/ sau în familie constituie factori de risc pentru debutul consumului propriu de SNPP, cu atât mai mult cu cât s-a observat că acest tip de consum constituie o activitate desfășurată predominant în grup.

CONCLUZII

Au fost definite următoarele pattern-uri combinate de consum național și european:

- **SCĂDERE ÎN 2011 FAȚĂ DE 2007, SUB MEDIA EUROPEANĂ**

1. Prevalența consumului de tutun până la vârsta de 16 ani a scăzut ușor la 52%, fiind cu 2 procente sub media europeană (54%).
2. Consumul vreunei băuturi alcoolice pe durata vieții este de 79%, în scădere de 2 procente față de studiul anterior (81%) și cu 8 procente sub media europeană (87%).
3. Aproximativ trei pătrimi dintre elevi (72%) au declarat că au consumat alcool în ultimele 12 luni, cifră mai mică cu 2 procente față de 2007 (74%), iar valoarea aflându-se cu 5 procente sub media de 79% înregistrată pentru toate țările din studiu.
4. Consumul vreunei băuturi alcoolice în ultimele 30 de zile a scăzut în 2011 față de 2007 cu 3 procente (49% versus 52%), situându-se cu 8 procente sub valoarea mediei europene de 57%.
5. Prevalența stării de ebrietate până la vârsta de 16 ani, a scăzut în 2011 față de 2007 (33% versus 35%) situându-se cu 14 procente sub media europeană.
6. Prevalența până la vârsta de 16 ani a consumului de tranchilizante sau sedative la recomandarea medicului a scăzut cu un procent de la 5% în 2007 la 4% în 2011, situându-se la jumătatea valorii mediei europene de 8%.
7. A scăzut prevalența pe durata vieții a consumului de tranchilizante sau sedative fără prescripție medicală cu 1 procent, de la 4% în 2007 la 3% în 2011, fiind jumătate din valoarea mediei europene (6%).
8. Cu un procent a scăzut consumul de alcool cu pastile (de la 4% în 2007 la 3% în 2011). Consumul de alcool cu pastile se situează la aproximativ jumătate din media europeană (3% versus 5%).

• **CREȘTERE ÎN 2011 FAȚĂ DE 2007, PESTE MEDIA EUROPEANĂ**

1. Consumul de țigări în ultimele 30 de zile a înregistrat în 2011 o creștere cu 4 procente, fiind de 29%, cu un procent peste media europeană (28%).

• **CREȘTERE ÎN 2011 FAȚĂ DE 2007, SUB MEDIA EUROPEANĂ**

1. Consumul de peste 5 băuturi la o ocazie din ultimele 30 de zile a crescut cu 3 procente în 2011 față de 2007 (36% față de 33%), rămânând cu 3 procente sub valoarea europeană de 39%.
2. Comportamentul de a bea în exces (peste 5 băuturi la o ocazie, mai des de 3 ori în ultimele 30 de zile), a crescut cu 2 procente în 2011 față de 2007 (10% versus 8%), rămânând cu 4 procente sub media europeană de 14%.
3. Deși se află sub media europeană (18%), la nivel național, se remarcă o dublare a prevalenței consumului de droguri ilicite de-a lungul vieții – 10% în 2011, față de 5% în 2007.
4. Deși este încă de peste 3 ori mai mică decât media europeană (în valoare de 7%), prevalența consumului de cannabis în ultimele 30 de zile în rândul adolescenților de 16 ani s-a dublat față de 2007, crescând de la 1% la 2%.
5. Consumul de cannabis pe durata vieții a crescut cu 3 procente fiind 7% în 2011, față de 4% în 2007, la o diferență de 10 procente față de media europeană de 17%.
6. În creștere este și consumul de cannabis în ultimele 12 luni (6% în 2011, față de 2% în 2007, o triplare a proporției de adolescenți care declară consum în ultimele 12 luni), fiind însă la jumătate din valoarea mediei europene (13%).
7. Consumul de inhalante aproape s-a dublat în 2011 față de 2007 (7% față de 4%), situându-se însă cu 2 procente sub media europeană de 9%.
8. Consumul de Ecstasy de-a lungul vieții s-a dublat în 2011, față de 2007 (2% versus 1%), fiind cu un procent sub media europeană de 3%.

- **CARACTERISTICĂ NAȚIONALĂ - CONSUMUL DE SUBSTANȚE NOI CU PROPRIETĂȚI PSIHOACTIVE - SNPP („ETNOBOTANICE”)**

1. Prevalențele ridicate ale consumului de SNPP de-a lungul vieții, în ultimul an și în ultima lună plasează aceste substanțe printre cele mai consumate droguri în rândul elevilor de 16 ani din România anului 2011, alături de canabis/ hașiș și inhalante;
2. Disponibilitatea mare a acestor tipuri de substanțe pe piață, atât prin intermediul magazinelor de profil, cât și prin intermediul magazinelor on-line reprezintă unul dintre factorii care au favorizat/ favorizează dezvoltarea acestui tip de consum;
3. Prezența consumului de astfel de substanțe în cercul de prieteni și/ sau în familie constituie factori de risc pentru debutul consumului propriu de SNPP, cu atât mai mult cu cât s-a observat că acest tip de consum constituie o activitate desfășurată predominant în grup.
4. În ceea ce privește percepția riscurilor asociate consumului, se înregistrează un procent relativ scăzut al persoanelor care asociază un risc crescut pentru consumul de SNPP o dată/ de două ori sau ocazional/ rareori, comparativ cu riscul asociat pentru consumul celorlalte droguri analizate în cadrul studiului (canabis/ hașiș, amfetamine și ecstasy), ceea ce poate determina un comportament mai permisiv în rândul adolescenților în experimentarea acestor tipuri de substanțe.